

Foto: Pexels

De feitelijke basis voor versnelling

Propositie versnellende data-analyse voor gemeentes

mei 2020

Next2Company

De feitelijke basis voor versnelling

Propositie versnellende data-analyse voor gemeentes

Next2...

Amsterdam, mei 2020

De basis op orde, voor de versnelling van de energietransitie in uw gemeente

Bij Next2Company geloven we dat transitie onzeker en beperkt maakbaar zijn. Tegelijkertijd: de **behoefte aan houvast bij het kiezen van richting en het bouwen aan draagvlak** is onmiskenbaar. Zeker als het gaat om de complexe transitie naar een emissiearme gebouwde omgeving. **Onze zinvolle, gerichte analyses versnellen het proces.**

Ons aanbod

- We inventariseren met u de stand van de transitie en bepalen de inzichten die u nodig heeft voor versnelling na de zomer
- Ons team verzorgt de analyse en rapportage, met antwoord op vragen als:
  - ✓ Waar komen bewoners in beweging, waar niet?
  - ✓ In welke buurten/wijken tekent zich al een duidelijk perspectief af?
  - ✓ Welke opgaven volgen vanuit gecombineerd sociaal en technisch perspectief?
  - ✓ Aan welke knoppen kan ik draaien om woonlastenneutraal waar te maken?
- Wij doen concrete aanbevelingen voor het vervolg in uw situatie, mede op basis van onze ruime ervaring bij o.a. Gemeente Den Haag, Hilversum, Berg & Dal, Woerden en Provincie Utrecht
- We doen desgewenst overdracht van de modellen en trainen in het gebruik ervan

Doorlooptijd: ca. 4-6 weken

Uw investering: € 5k - € 20k

Gerbert Hengelaar

Transitie strateeg
06-83547950

"Ik zet mij in om de energietransitie mét en vóór iedereen zo goed mogelijk te laten slagen."

Analyses kunnen een krachtige bijdrage leveren aan het versnellen van transitities

In transities is de toekomst **onzeker, onvoorspelbaar en minder maakbaar**. Het is ook niet zozeer de harde technische kant, maar de interactie tussen techniek en mens die bepalend is voor richting en snelheid van transities. Dat leert onderzoek naar transities ons. Om te komen tot impactvolle analyses is het belangrijk om rekenschap te geven van die kennis. Daarom denken wij met enige regelmaat na **hoe en welke analyses productief zijn om bij te dragen aan versnelling van transitities**.

Zinnige / versnellende analyses

- **Waar beginnen** / kansen / koppelkansen
- **Robuuste keuzes**: integraal; verbinding eindbeeld > korte termijn; robuuste verschillen
- **Activiteiten/inzet vs. opgave**: witte vlekken
- **Waar zit beweging** / waar niet; monitoring
- **Business case**: wanneer rendabel? Aan welke knoppen draaien? Gebruikersperspectief
- Verbinden **harde/zachte data** en technisch/sociaal perspectief

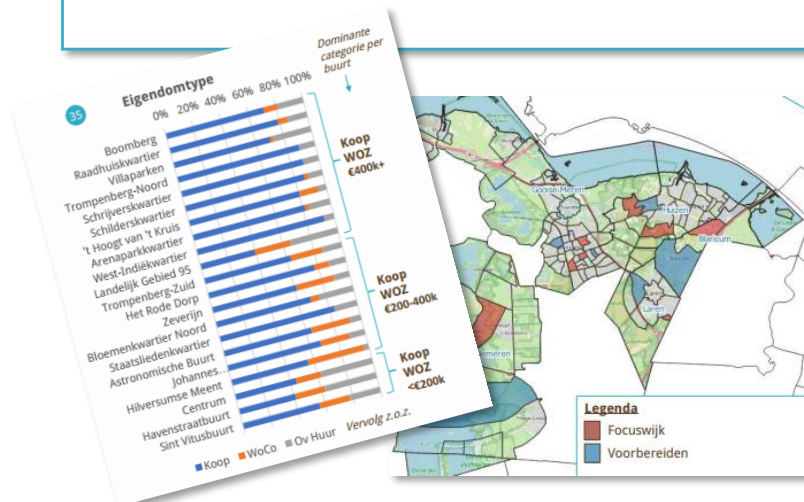
Minder zinnige / contraproductieve analyses

- Lange termijn **planning** / extrapoleren
- **Detailanalyse** onzekere eindbeelden
- **Eenzijdige focus** op kosten of hoeveelheden (CO₂, kWh'en, GJ's etc)
- **Eenzijdige monitoring** op alleen hoeveelheden
- **Onzekerheden als zekerheden** presenteren
- Doelen presenteren / gebruiken **als harde deadlines**

Die analyses realiseren wij door specialistische kennis en impactgedreven aanpak te verbinden

Wat kan je verwachten in analyseprojecten

- ✓ Denken vanuit de beoogde impact i.p.v. rapport/product
- ✓ Creatieve & scherpe analyse vraagstuk
- ✓ Optimaal benutten bestaande databronnen
- ✓ Maatwerkanalyse & presentatie
- ✓ Oog voor synthese en presentatie
- ✓ Desgewenst overdracht model & training

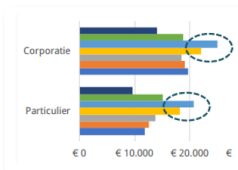

Data-analysecompetenties

- CO2-emissiestatistieken
- Potentie van bronnen
- Doorrekening warmte-alternatieven
- Analyse PBL Leidraad/startanalyse
- Business case-modellen
- Bebouwing statistieken
- Infrastructuur planning en geodata
- Sociale statistieken
- Energieverbruik & -labels
- Energiesysteemanalyses
- Maatwerk GIS-kaarten
- Multi-criteria-analyse
- Scenario-analyse
- Benchmarken meerdere modellen

We inspireren u graag met zes voorbeelden van versnellende analyses

In het vervolg van dit document vindt u zes voorbeelden van versnellende analyses. We bespreken kort de relevantie, analyse logica en de "techniek". Ook ziet u voorbeelden van de uitkomst van de analyse.

Woonlastenneutraal all electric?

Business case analyse

Buurt	eWV	Geo*	LT**	GG
Het Rode Dorp	LNK	LNK	LNK	LNK
Zinn's Heuve	<10%	LNK	LNK	LNK
Van Riebeckswartier	LNK	LNK	LNK	LNK
Kleine Driftbuurt	LNK	LNK	LNK	LNK
Zeverijn	<10%	<10%	LNK	LNK
Astronische Buurt	<10%	<10%	LNK	LNK
Bloemenkwartier Noord	LNK	LNK	LNK	LNK
Bloemenkwartier Zuid	LNK	LNK	LNK	LNK

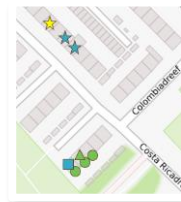
Waar is het alternatief voor aardgas al duidelijk?

Analyse robuustheid relatieve kosten warmtealternatieven

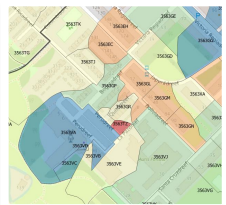
Kan nieuwbouw bijdragen aan de transitie?

Analyse energiebalans en koppelkansen nieuwbouw portfolio

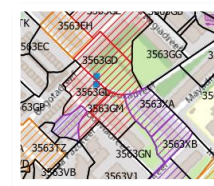
Waar komen bewoners in beweging?

Analyse interesse en acties van bewoners

Heeft stimuleren energiebesparing effect?

Analyse energiebesparing per postcode

Hoe voorkomen we energiearmoede?

Analyse inkomenseffecten en risico-gebieden

Woonlastenneutraal all electric?

Business case analyse

1. Relevantie

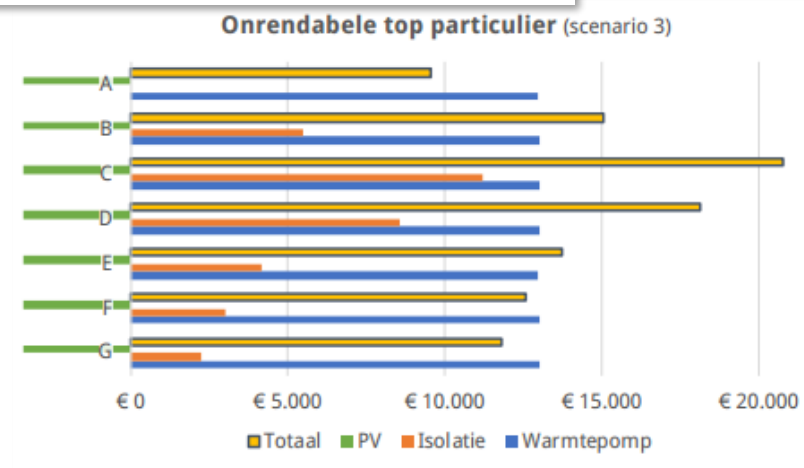
- Of warmtealternatieven wel of niet rendabel zijn voor eindgebruikers heeft grote impact op de schaalbaarheid
- Business case analyses helpen om dit in beeld te brengen en te verkennen aan welke knoppen je kan draaien

2. Analyse logica

- Rendabel en onrendabel deel van de investering in beeld brengen
- Verschil tussen particuliere eigenaar, corporaties en huurder in beeld
- Verschillende startsituaties en isolatieconcepten doorrekenen

3. Techniek

- Next2Company heeft een business case model beschikbaar voor All Electric oplossingen op basis van kengetallen voor energie- en kosteneffecten
- Ook voor warmtenetten hebben we een model beschikbaar

Waar is het alternatief voor aardgas al duidelijk?

Analyse robuustheid relatieve kosten warmtealternatieven

1. Relevantie

- Gemeentes moeten komende tijd richting geven aan voorkeursalternatieven per buurt
- Veel is nog onzeker en alternatieven scoren kostentechnisch vaak relatief vergelijkbaar
- Op plekken waar zich al een duidelijke keuze aftekent, kan het vervolgproces sneller lopen

2. Analyse logica

- Welke alternatieven scoren binnen een bandbreedte vergelijkbaar met het alternatief met de laagste kosten?
- Wat is de impact van verschillende scenario's voor de beschikbaarheid van energiebronnen?

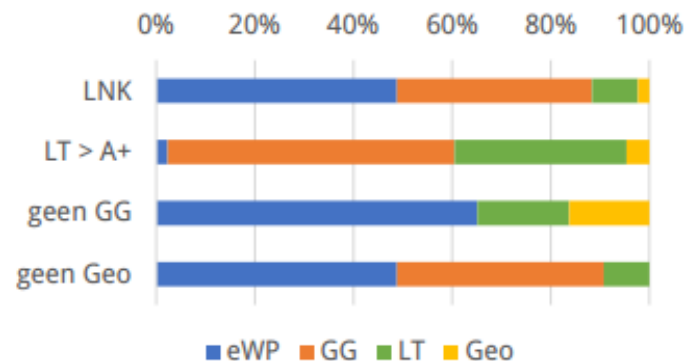
3. Techniek

- Check op kwaliteit informatie energiebronnen
- Maatwerkanalyse op basis van de uitkomsten van de startanalyse van PBL
- Scenario's definiëren op basis van lokale inzichten over beschikbaarheid en wenselijkheid energiebronnen

53 Varianten <5% of <10% laagste nationale kosten

Buurt	eWP	Geo*	LT**	GG
Het Rode Dorp	<5%	LNK		<5%
Anna's Hoeve	<5%	<10%	LNK	<5%
Van Riebeeckkwartier			LNK	<5%
Kleine Driftbuurt	<5%	5%	LNK	<5%
Zeverijn	<5%	<10%		<5%
Astronomische Buurt	<5%	<10%	<5%	LNK
Bloemenkwartier Noord	<5%	<5%		LNK
Bloemenkwartier Zuid	<5%	<5%		LNK

54 Variant laagste (nat.) kosten per scenario (% buurten)

Kan nieuwbouw bijdragen aan de transitie?

Analyse energiebalans en koppelkansen nieuwbouw portfolio

1. Relevantie

- De komende tijd zullen er op veel plekken woningen gebouwd worden
- Als een gemeente hierop actief inzet kunnen deze woningen vaak energiepositief worden
- Nieuwbouw kan ook meekoppelkansen bieden voor omliggende bestaande bouw

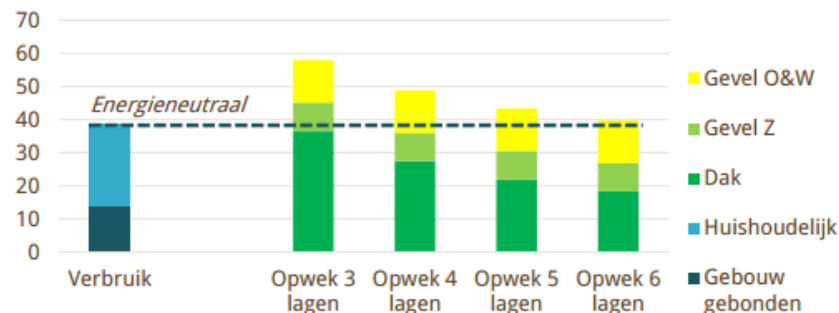
2. Analyse logica

- Vergelijken van de te verwachten energiebalans bij wettelijk minimum en lokaal streefniveau
- Analyseren van koppelkansen, bijvoorbeeld met gebouwen die meegekoppeld kunnen worden in een kleinschalig warmtenet

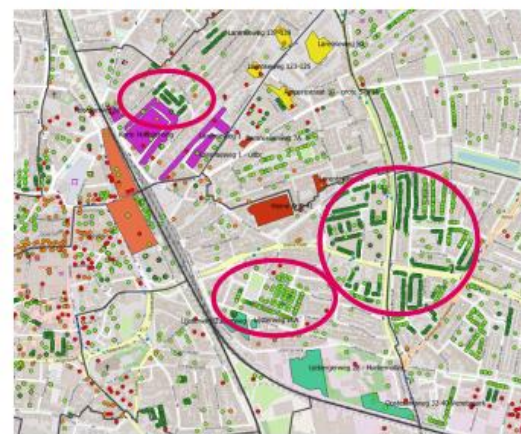
3. Techniek

- Next2Company heeft een model om de energiebalans van verschillende typen gebouwen in beeld te brengen
- Kaart (GIS) analyse van projecten en omliggende bestaande bouw

Verbruik vs. opwek compact woongebouw (kWh/m2)

Clusters naastliggende woningen met LT potentie

Waar komen bewoners in beweging?

Analyse interesse en acties van bewoners

1. Relevantie

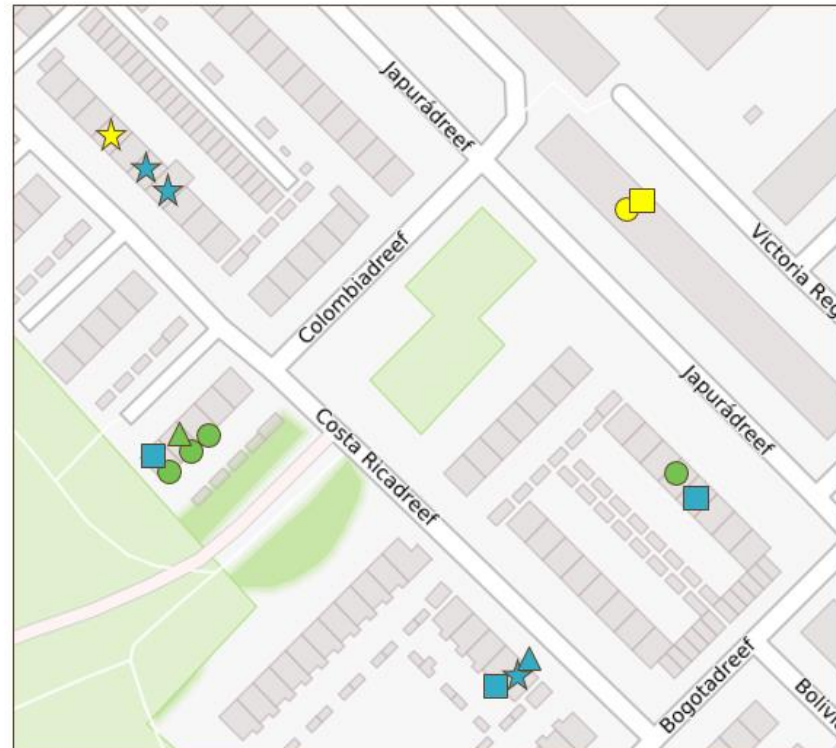
- Transitie zijn in belangrijke mate sociale en stapsgewijze processen
- Het monitoren van de "olievlek" in de buurt, wijk of stad kan helpen om gericht interventies te plaatsen om nieuwe dynamiek op gang te brengen of bestaande te versterken

2. Analyse logica

- Waar zien we dat mensen concreet stappen nemen om zich te oriënteren of tot actie over te gaan en waar niet?
- Zitten er patronen in de volgorde van stappen of de verspreiding in de buurt?

3. Techniek

- Koppelen beschikbare databronnen van gemeente en partners (energiecoöperaties, etc.)
- Linken aan data energieverbruik en opwek per postcode
- Zo nodig, met in achtneming privacy, meer data gaan vastleggen

	2018	2019	2020
Energieadvies	●	●	●
Isoleren	■	■	■
Zonnepanelen	▲	▲	▲
Lid energiecoöperatie	★	★	★

Heeft stimuleren energiebesparing effect?

Analyse energiebesparing per postcode

1. Relevantie

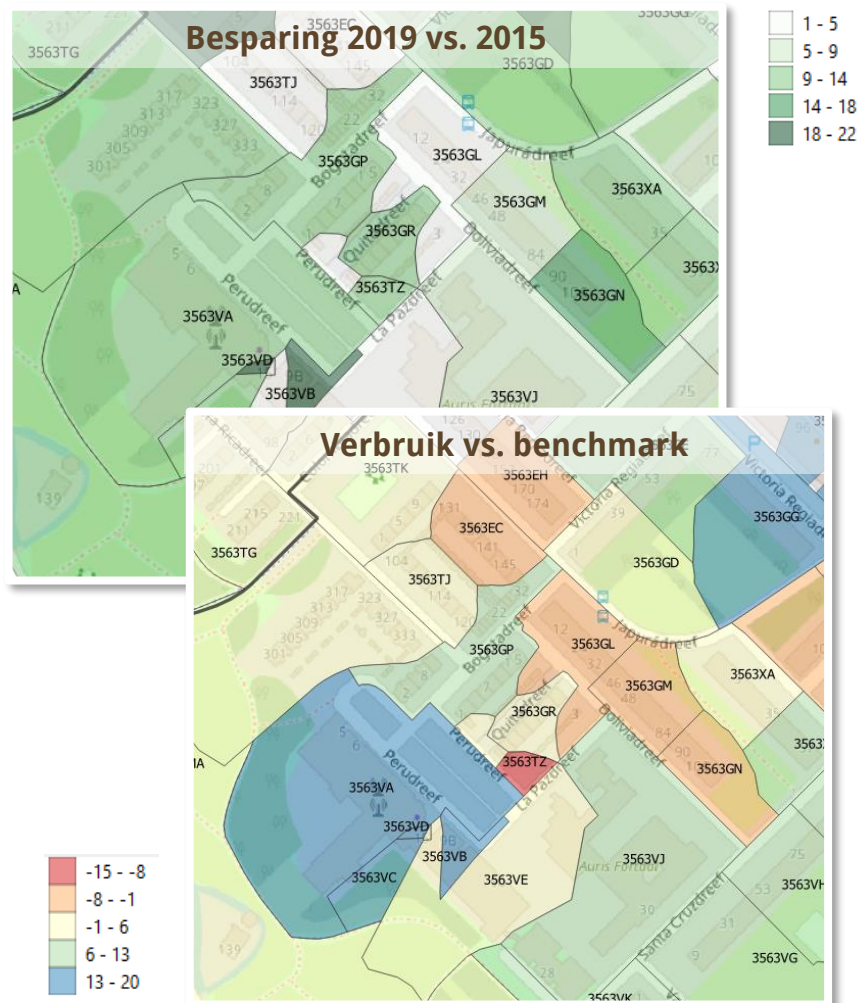
- Zonder energiebesparing zijn veel duurzame warmtealternatieven onbereikbaar en hebben we onvoldoende potentie aan bronnen
- Besparing betreft doorgaans individuele beslissingen op natuurlijke momenten; dat vraagt om slimme facilitering door gemeenten

2. Analyse logica

- Hoe scoren woningen ten opzichte van de benchmark voor een woningtype?
- Zien we een dalende trend in het daadwerkelijke energieverbruik over de Jaren?
- Zien we relaties tussen de trend en de activiteiten van de gemeente?

3. Techniek

- Benutten data van verbruik per postcode
- Koppelen aan de mix van woningtypes en oppervlaktes per postcode
- Corrigeren voor weersinvloeden op het verbruik

Hoe voorkomen we energiearmoede?

Analyse inkomenseffecten en risicogebieden

1. Relevantie

- De energietransitie heeft substantiële effecten op de woonlasten en woningwaarde van bewoners
- Dit vraagt om gericht beleid om effecten te monitoren, compenseren en te voorkomen dat groepen achterblijven

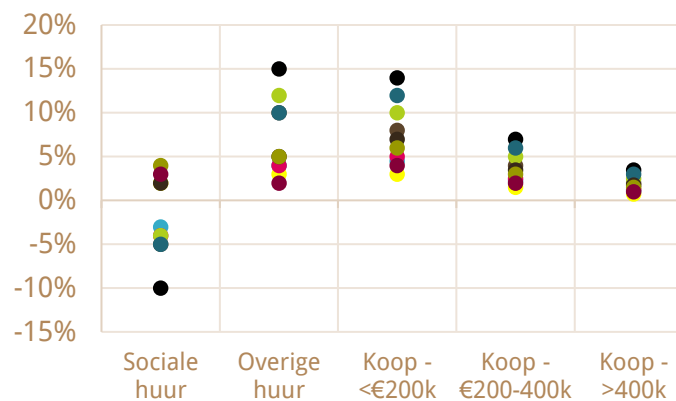
2. Analyse logica

- Verwachte effecten op woonlasten en totale koopkracht in beeld brengen voor verschillende segmenten op de woningmarkt
- Risicogebieden verkennen vanuit verwachte warmteoplossing en eigendomstype

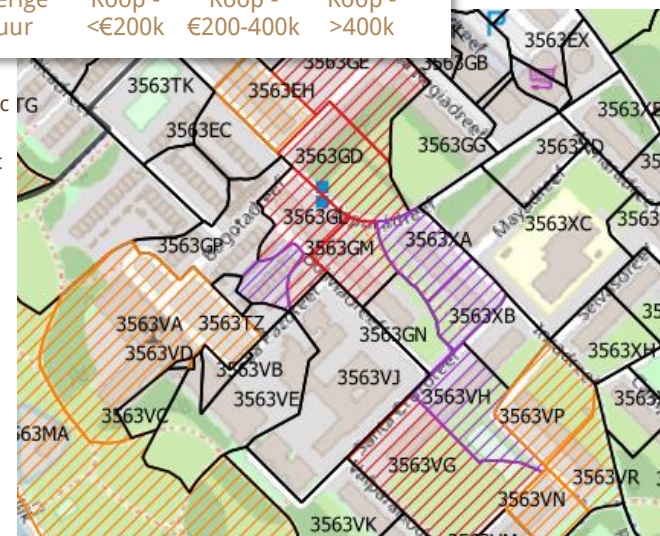
3. Techniek

- Nationale kosten warmtealternatieven vertalen naar eindgebruikerseffecten per eigendomstype
- Analyse van combinatie eigendomstype en warmtealternatief per postcode

Inkomenseffect verduurzamen

- Overige huur + All Electric
- Koop <200k + All Electric
- Sociale huur + All Electric

Wij zijn een boutique, gespecialiseerd in het versnellen van transitities

---

Next2Company is een boutique gespecialiseerd in het versnellen van transitities en het slim organiseren van vernieuwing door publiek-private samenwerking. We zijn al jarenlang actief in de energie- en bouwsector en werken onder andere voor Gemeenten Den Haag, Hilversum en Roermond, Provincie Limburg, diverse woningcorporaties, AEDES, Nationale Politie, Bouwend Nederland, ENGIE Nederland en steeds op het snijvlak van innovatie en maatschappelijke opgaven.

Lees meer over onze visie

- *Whitepaper:* [Een eerlijke en innovatieve transitie duurt het kortst](#)
- *Whitepaper:* [Warmtevisie met ambitie](#)

We laten ons inspireren door lessen over hoe je de transitie kan beïnvloeden

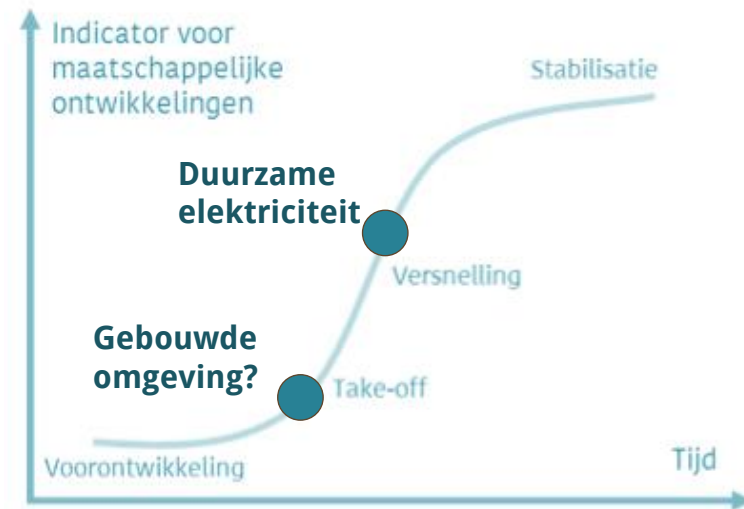
Heel Nederland maakt inmiddels transitievisies. Maar waar komt eigenlijk het idee van een transitie vandaan? Al jaren wordt er onderzoek gedaan naar grote verschuivingen in socio-technische systemen in onze maatschappij. De belangrijkste uitkomst? Ze zijn **niet lineair, onvoorspelbaar en niet maakbaar**.

Kunnen we dan überhaupt iets zinnigs doen? Jazeker. Datzelfde onderzoek laat zien dat transitieën wel kunnen worden beïnvloed. De belangrijkste lessen die wij eruit halen wat je **wel kan doen**:

- Richting beïnvloeden met toekomstvisies
- Gericht leren en experimenteren
- De coalitie van mensen die initiatief willen nemen vergroten
- Succesvolle innovaties gericht opschalen en barrières wegnemen (vgl. voorbeeld wind-op-zee)

Onze analyse is dat we in de gebouwde omgeving veelal in het stadium zitten van leren en experimenteren. Een belangrijke vraag is dus: **wat willen we de komende jaren leren en hoe en met wie gaan we dat doen?**

Fases van een transitie

Vattenfall bouwt tweede windpark op zee zonder subsidie

Nieuwsbericht | 10-07-2019 | 18:00

Bronnen: Transitie-model DRIFT, Erasmus Universiteit; nieuwsbericht: Rijksoverheid.nl

Onze referenties weerspiegelen de breed ontwikkelde blik op het transitievraagstuk

Gemeente Hilversum. Energietransitievisie en regisseren/begeleiden participatieproces.

Provincie Utrecht. Handboek energieambities in de nieuwbouw.

Gemeente Den Haag. Programmaplan energietransitie.

Gemeente Berg en Dal. Kwartiermaken aardgasvrije wijken.

Nieuwe Energie Vechtzoom. Bewonersinitiatief maakt een eigen buurtwarmteplan.

Gemeente Den Haag. Menukaart samenwerking bewonersinitiatieven.

Eneco. Innovatieprogramma 'Samen gaan we voor duurzaam'.

Gemeente Woerden. Procesontwerp energietransitie.

Obvion. Het wonen in 2030. Toekomstvisie, Business Development en business pilots.

ENGIE Nederland. De energietransitie versnellen met nieuwe producten en diensten.

Bouwend Nederland. Innovatie Boost Camp 'De bouw in 2020'.

Aedes. Vernieuwingsagenda; slimmer en beter voor elkaar.

Elkien. De Friese woningcorporatie in 2022; visie- en strategieontwikkeling.

Next2Company

Foto's: Toekomstverkenningen, Nex2Company

Next2Company

Next2

Company

Next2Company

Gerbert Hengelaar

Next2Company

John M. Keynesplein 12-46

1066 EP Amsterdam

T: +31 (0) 85 403 303

M: +31 (0) 6 83 547 950

E: g.hengelaar@next2company.com

W: www.next2company.com

Next2Company